

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 181

van **STEVEN COENEGRACHTS**

datum: 17 november 2021

ZUHAL DEMIR

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Land- en tuinbouwsector - AEA-lijsten

Binnen de landbouwsector, en zeer in het bijzonder de pluimvee- en varkenshouderij, is het terugdringen van emissies een belangrijk thema. In dat verband wordt ook het terugdringen van de productie en de export geregeld als bijkomend objectief aangehaald. Evenwel verneem ik uit de sector dat zij vragende partij zijn om de AEA-lijst (AEA: ammoniak-emissiearme stalsystemen) en de PAS-lijst (PAS: Programmatische Aanpak Stikstof) efficiënter te maken.

In het verleden heb ik al vaker aangehaald dat er in Vlaanderen nood is aan meer ruimte voor innovatieve technieken waarbij, zoals in Nederland, tijdelijke vrijstelling van een aantal beperkende regels wordt toegestaan én ook een eventuele tegenvaller van de resultaten mee wordt ingecalculiseerd. De minister gaf al te kennen dat hiervoor in ruimte zou moeten worden voorzien in de definitieve PAS-regeling. De geesten zijn dus aan het rijpen, maar in de praktijk blijkt de vooruitgang tergend traag te verlopen. Daardoor durven bedrijven zich niet te wagen aan het boeken van emissiewinsten door de implementatie van innovatieve technieken. Een wijziging die onlangs werd doorgevoerd duurde 2 jaar vooraleer die wijziging gerealiseerd werd.

Als bedrijven nieuwe technieken willen implementeren, moeten ze vaak een jarenlange procedure doorlopen, waarbij het systeem achterhaald kan zijn eens het in de lijst wordt opgenomen. Bovendien wordt verwacht dat men al meetresultaten kan voorleggen, maar dat is een verhaal van de kip en het ei: hoe verkrijg je die meetresultaten als nog niemand het mag toepassen omdat het nog niet op de lijst staat?

1. Wat is de actuele stand van zaken omtrent de AEA-PAS-lijsten?
2. Voor verschillende subsectoren, zoals kalkoenen, blijken er nog geen AEA-systemen te bestaan.
 - a) Welke andere subsectoren wachten ook nog op een AEA-PAS-lijst?
 - b) Zullen deze lijsten in de betrokken subsectoren worden gerealiseerd vooraleer zij moeten starten met het terugdringen van emissies?

Zo ja, tegen wanneer zullen die AEA-PAS-lijsten klaar zijn?

Zo niet, hoe moeten de subsectoren straks gaan reduceren?
3. a) Werd al berekend welke concrete investeringen er nodig zijn door de landbouwsector om de emissies terug te dringen?

Zo ja, welke scenario's werden berekend?

- b) Wat waren de resultaten van de nodige investeringen per subsector (pluimvee, varkens...)?
 - 4. a) In welke mate ziet de minister voor de landbouwsector innovatieve financieringsmodellen die gebruikt kunnen worden voor de realisatie van grootschalige emissiereducerende maatregelen?
 - a) Hoe kunnen deze op korte termijn geïmplementeerd worden?
 - b) Wordt hieromtrent in een verhoogde tussenkomst van de VLIF-steun (VLIF: Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) en/of een toename van de vooropgestelde machtigingskredieten van het VLIF voorzien?

Zo ja, welke bedragen zullen worden vrijgemaakt?
 - 5. Waar zit vanuit ecologisch én economisch standpunt het verschil tussen landbouw en industrie als het gaat om exportreductie en productievermindering?
 - 6. a) Waarom duurt het zo lang vooraleer wijzigingen in de AEA-lijsten worden doorgevoerd met betrekking tot het opnemen van innovatieve technieken?
 - a) Hoe zal de minister hieraan verhelpen met het oog op het sneller terugdringen van emissies?
 - b) Hoe zal de minister verhelpen aan de nogal vreemde eis om meetresultaten te kunnen voorleggen voor een techniek die nog niet op de lijst staat?
 - c) In welke mate zal de minister ruimte vrijmaken voor experimenten met innovatie rond het terugdringen van emissies in de pluimvee- en varkenshouderij?
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (120), Zuhal Demir (181).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op schriftelijke vraag nr. 181 van 17 november 2021

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Momenteel bestaan de lijst van ammoniak-emissiearme stalsystemen (AEA-lijst) en de lijst van ammoniak emissiebeperkende technieken (PAS-lijst) naast elkaar. Als onderdeel van een definitief stikstofkader (programmatische aanpak stikstof - PAS), streef ik er naar om tot één lijst van emissiereducerende technieken te komen.

De huidige AEA-lijst (inclusief luchtwassystemen) richt zich uitsluitend op technieken om de ammoniakemissies van gesloten stallen (varkens, pluimvee) te reduceren. Er moet minstens 50% ammoniakreductie gehaald worden om op de AEA-lijst te komen.

De PAS-lijst bevat op vandaag staltechnieken voor rundvee maar ook voeder- en managementtechnieken en dit voor rundvee, mestkalveren, pluimvee, varkens en vleesgeiten. Er wordt per techniek een reductiepercentage van ammoniak toegekend. Er moet minstens 10% ammoniakreductie gehaald worden om op de PAS-lijst te komen.

De procedure voor het erkennen van dergelijke technieken is in voorbereiding. Zo zal er een Administratief Team Luchtemissie Veeteelt (AT) en een Wetenschappelijk Comité Luchtemissies Veeteelt (WeComV) worden samengesteld. Om een techniek te laten erkennen, zal een aanvraag kunnen ingediend worden bij het AT. Deze vraag moet vergezeld zijn van een of meerdere meetrapporten of een wetenschappelijke onderbouwing.

Deze aanvragen zullen door het WeComV en het AT worden beoordeeld en geadviseerd. De technieken die voldoen aan de vereisten zullen vervolgens op de lijst worden toegevoegd. Er wordt verwacht dat op korte termijn het AT en WeComV operationeel zullen zijn. Vanaf dan kunnen nieuw aangemelde technieken opnieuw beoordeeld worden.

2.

- a) Voor de volgende (sub)diercategorieën zijn er momenteel geen reducerende technieken/maatregelen erkend: melkgeiten, kalkoenen, eenden, parelhoenders, struisvogels, schapen, paarden en pony's, konijnen, nertsen, beren.

Er is voornamelijk een vraag naar technieken voor kalkoenen, melkgeiten en voor biologische productie (voorbeeld biologische leghennen).

- b) Zie vraag 1. De procedure voor het erkennen van technieken is in voorbereiding. Van zodra het WeComV en het AT operationeel zijn, kunnen technieken opnieuw beoordeeld en geadviseerd worden. Fabrikanten kunnen dan technieken voor deze subsectoren indienen bij het AT. Het AT zal zelf ook eigen initiatieven opzetten om na te gaan of bestaande technieken van de lijsten ook van toepassing kunnen zijn voor deze subsectoren.

3.

- a) In het kader van de opmaak van een definitieve PAS voerden VITO En ILVO een studie uit waarin de kosteneffectiviteit van verschillende emissiereductiescenario's werd vergeleken. Hierbij werd vertrokken vanuit de kosteneffectiviteit van mogelijke maatregelen om de emissies vanuit de

landbouw terug te dringen. Deze studies zullen mee ter inzage worden gelegd in het kader van het openbaar onderzoek van de definitieve PAS..

b) Zie antwoord onder a).

4. a-c) In de commissie landbouw heeft Minister Crevits al meermaals benadrukt dat voor haar een degelijk flankerend beleid onontbeerlijk is. Een verhoogde tussenkomst van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds kan daar deel van uitmaken. Er is echter in de Vlaamse Regering nog geen beslissing over genomen. Het flankerend beleid zal onderdeel van het politieke akkoord rond de definitieve PAS (D-PAS) uitmaken.
5. Vanuit het oogpunt van de stikstofproblematiek is er een verschil tussen de veeteelt en mestverwerking enerzijds en de sectoren industrie en energie anderzijds.

De uitstoot van de sectoren industrie en energie bestaat voor resp. 90 en >99% uit stikstofoxiden (verbrandingsprocessen). Samen staan ze in voor 2% van de Vlaamse ammoniakuitstoot.

Sector	Emissie 2019					
	NOx		NH ₃		Totaal N	
	kton N	Aandeel (%)	kton N	Aandeel (%)	kton N	Aandeel (%)
huishoudens	1,47	3,9	0,55	1,6	2,0	2,8
industrie	6,20	16,4	0,69	2,0	6,9	9,6
energie	2,20	5,8	0,00	0,0	2,2	3,1
verkeer	23,41	62,0	0,45	1,3	23,9	33,2
off-road	0,84	2,2	0,00	0,0	0,8	1,2
land- en tuinbouw	2,98	7,9	32,30	94,6	35,3	49,1
handel en diensten	0,69	1,8	0,13	0,4	0,8	1,1
Totaal	37,8	100,0	34,1	100,0	71,9	100,0

De landbouwsector staat met 35,3 kton N in voor 49,1 % van de totale Vlaamse stikstofuitstoot. De uitstoot van landbouw bestaat voor 92% ammoniak (in 2019: 32,3 kton N op een totale sectoruitstoot van 35,3 kton N). De landbouw staat daarmee in voor 95% van de totale uitstoot van ammoniak in Vlaanderen.

In het kader van de stikstofproblematiek is het primair de depositie van stikstof op de Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H) die van belang is. Het depositiegedrag van ammoniak verschilt sterk van dat van NOx. De stikstofdepositie in Vlaanderen afkomstig van Vlaamse emissiebronnen bedraagt jaarlijks zo'n 12 kton N ammoniak en 3 kton NOx. Dit betekent dat één derde van de Vlaamse ammoniakuitstoot in Vlaanderen afgezet wordt, tegenover slechts <10% van de Vlaamse NOx-uitstoot.

Gelet op de verschillen in depositiegedrag is een gedifferentieerde aanpak vereist waarbij de emissies van veeteeltbedrijven en mestverwerkingsinstallatie enerzijds en de emissies van industriële bedrijven op een andere manier worden benaderd.

6.

- a) De meeste aanvragen die worden ingediend zijn onvolledig en/of onduidelijk. Hierbij moet er verschillende keren aan de fabrikant gevraagd worden naar verduidelijkingen van de ingediende techniek. Bij onvolledigheden gaat het onder andere over het niet opgeven van een emissiefactor, het niet toevoegen van een meetrapport of het ontbreken een wetenschappelijke motivering. Bij onduidelijkheden gaat het meestal over het werkingsprincipe. Het werkingsprincipe van de techniek werd niet duidelijk omschreven.

Zowel het AT als het WT (voorganger WeComV) geven advies over de techniek. Het WT kan enkel tot een wetenschappelijk advies komen als ze over alle informatie beschikt. Hierdoor kan het zijn dat de fabrikant uitgenodigd wordt voor een mondelinge toelichting.

Er zijn meestal meerdere overlegmomenten noodzakelijk om tot een advies te komen. Dit geldt zowel voor het AT als het WT.

- b) Het is belangrijk dat de technieken die op de lijst komen op zich goed werken én de beoogde emissiereducties halen. Het heeft geen zin om technieken snel op een lijst te zetten zonder dat er zekerheid is over de emissiereducties en het werkingsprincipe. Daarom zal in de communicatie gewezen worden op het belang van volledige, goed onderbouwde dossiers.
- c) Het uitgangspunt is dat elke techniek wordt doorgemeten. Dit is de enige garantie om zeker te zijn dat de nieuwe innovatieve technieken die op de Vlaamse markt komen goed werken. Enkel zo kan er een correcte emissiefactor of reductiepercentage vastgesteld worden.

Er is de mogelijkheid voorzien om voor beperkte afwijkingen van een bestaande techniek of voor toepassing van een andere diercategorie van een bestaande techniek een wetenschappelijke onderbouwing te voorzien. Uit deze wetenschappelijke onderbouwing moet blijken wat de impact is op de emissiefactor of het reductiepercentage van de bestaande techniek. Zie ook vraag d) hieronder.

- d) In het kader van wetenschappelijk onderzoek kunnen door onderzoeksinstituten zoals ILVO of de provinciale proefcentra innovatieve technieken worden uitgetest en geëvalueerd.